

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Odloka o razglasitvi nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena za območje Občine Selnica ob Dravi obsega:

- **Odlok o razglasitvi nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena za območje Občine Selnica ob Dravi (MUV, št. 17/2010),**
- **Popravek Odloka o razglasitvi nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena za območje Občine Selnica ob Dravi (MUV, št. 21/2010),**
- **Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o razglasitvi nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena za območje Občine Selnica ob Dravi (MUV, št. 3/2011),**
- **Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o razglasitvi nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena za območje Občine Selnica ob Dravi (MUV, št. 22/2011).**

ODLOK

o razglasitvi nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena za območje Občine Selnica ob Dravi

(neuradno prečiščeno besedilo)

1. člen

S tem odlokom Občina Selnica ob Dravi (v nadaljevanju: občina) razglasa kulturne spomenike lokalnega pomena na območju Občine Selnica ob Dravi.

2. člen

Namen odloka je, da se ohranijo kulturne, zgodovinske, arheološke, urbanistične, etnološke in umetnostno – zgodovinske vrednote ter zagotovi njihov nadaljnji obstoj v občini.

3. člen

Nepremični kulturni spomeniki so:

- Fala – Villa rustica (EŠD 6347),
- Gradišče na Kozjaku – Domačija Holant (EŠD 28166),
- Gradišče na Kozjaku – Haucingerjeva kašča (EŠD 6373),
- Spodnji Slemen – Domačija Škof (EŠD 28156),
- Spodnji Slemen – Malinova kovačija (EŠD 6383),
- Sv. Duh na Ostrem Vrhju – Domačija Ropič (EŠD 6385),
- Zgornja Selnica – Lipjenkova kajža (EŠD 28152),
- Zgornji Boč – Domačija Rot (EŠD 28160),
- Selnica ob Dravi – Vaško jedro (EŠD 14677),
- Sv. Duh na Ostrem Vrhju – Župnijsko središče (EŠD 28210),

- Fala – Znamenje Sv. Janeza Nepomuka (EŠD 6365),
- Janževa gora – Cerkev Sv. Janeza Krstnika (EŠD 3341),
- Selnica ob Dravi – Cerkev Sv. Marjete (EŠD 3340),
- Spodnji Slemen – Razvaline starega gradu (EŠD 24773),
- Sv. Duh na Ostrem Vrhu – Cerkev Sv. Avgušтина (EŠD 2961),
- Sv. Duh na Ostrem Vrhu – Cerkev Sv. Duha (EŠD 2960),
- Gradišče na Kozjaku – Grobnica borcev Lackovega odreda (EŠD 17556),
- Selnica ob Dravi – Doprnsni kip Arnolda Tovornika (EŠD 29090),
- Selnica ob Dravi – Doprnsni kip Alojza Šušmelja (EŠD 29091).

V prilogi I., ki je sestavni del tega odloka in objavljena skupaj z njim, so na osnovi strokovnih podlag Zavoda za kulturno dediščino Slovenije, Območna enota Maribor (v nadaljevanju zavod) za vsak spomenik določeni:

- identifikacija spomenika, vključno z določitvijo meje spomenika,
- natančna lokacija spomenika,
- lastnosti, ki utemeljujejo njegovo razglasitev,
- varstveni režim spomenika,
- merilo v katerem je vrisan spomenik na kopijo katastrskega načrta,
- vplivno območje, kadar je to zaradi zagotavljanja prostorske celovitosti spomenika potrebno, vključno z določitvijo meje vplivnega območja in varstvenega režima v vplivnem območju.

4. člen

Spomeniki iz prejšnjega člena so po svojih lastnostih:

- arheološki spomeniki predstavljajo zemljišča in zemeljske plasti, ki hranijo pomembne sledove človekovega delovanja v zgodovinskih obdobjih in njegove povezanosti z naravnim okoljem. V Prilogi I je zabeležen arheološki spomenik pod evidenčno številko 6347.
- naselbinski spomeniki so mestna ali vaška naselja ter deli naselij, ki so najznačilnejši in posebej pomembni dosežki v oblikovanju in urejanju prostora. V Prilogi I so zabeleženi pod evidenčnima številka 14677 in 28210.
- umetnostnozgodovinski spomeniki so posamezne stavbe in skupina stavb, prostorski in javni spomeniki, umetnostno pomembne sestavine stavbarstva, arhitekturni in umetniško pomembni detajli, slikarski, grafični in drugi umetniško oblikovani predmeti, ki se štejejo za posebne dosežke umetnosti, oblikovanja in arhitekture na naših tleh. V Prilogi I so zabeleženi pod evidenčnimi številkami 6365, 3341, 3340, 24773, 2961 in 2960.
- etnološki spomeniki so območja, stavbe, skupine stavb, predmeti vsakdanje rabe in oblikovani izdelki, ki izpričujejo način življenja in dela naših prednikov. V Prilogi I so zabeleženi pod evidenčnimi številkami 28166, 6373, 28156, 6383, 6385, 28152 in 28160.
- zgodovinski spomeniki so območja, stavbe, predmeti ali zbirke predmetov, ki značilno ponazarjajo in izpričujejo politično zgodovino, zgodovino vojn in vojaštva, socialno zgodovino, razvoj prometa, prometnih in trgovskih poti ter povezav, razvoj sodstva, prosvete in kulture, verstev, znanosti in tehnike ter gospodarsko zgodovino na naših tleh. V prilogi I so zabeleženi pod evidenčno številko 17556, 29090 in 29091.

5. člen

Za vsak poseg v spomenik, njegove dele ali zemljišča in vplivno območje je treba predhodno pridobiti kulturno varstvene pogoje in kulturno varstveno soglasje zavoda.

6. člen

Podrobnejše pogoje za raziskovanje, način vzdrževanja, pogoje za posege, fizično varovanje, pravni promet, način upravljanja in rabe spomenika, dostopnost spomenika za javnost in časovne okvire dostopnosti ter posamezne druge ukrepe določa zakon.

Varstveni režim lahko omejuje lastninsko pravico na spomeniku le v obsegu, ki je nujen za izvajanje varstva spomenika.

7. člen

Meje spomenikov so vrisane na digitalnem zemljiško katastrskem načrtu v merilih 1 : 2880, 1 : 1000 in na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1 : 5000.

Izvirnika načrtov, ki so sestavni del tega odloka, hranita zavod in občina.

8. člen

Pravni status nepremičnega spomenika se zaznamuje v zemljiški knjigi kot zaznamba na podlagi tega odloka. Pristojno sodišče po uradni dolžnosti zaznamuje v zemljiški knjigi status kulturnega spomenika in vplivnega območja na parcelah navedenih v Prilogi I, ki je sestavni del tega odloka.

9. člen

Nadzor nad izvajanjem tega odloka izvaja inšpektor, pristojen za kulturno dediščino.

10. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Medobčinskem uradnem vestniku. Z dnem začetka veljave tega odloka preneha veljati Odlok o razglasitvi nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena za območje Občine Selnica ob Dravi (MUV, št. 17/2010), Popravek Odloka o razglasitvi nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena za območje Občine Selnica ob Dravi (MUV, št. 21/2010), Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o razglasitvi nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena za območje Občine Selnica ob Dravi (MUV, št. 3/2011) in Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o razglasitvi nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena za območje Občine Selnica ob Dravi (MUV, št. 22/2011).

Številka: 007 – 18/2020

Datum: 8. maj 2020

dr. Vlasta KRMELJ, univ. dipl. inž.
ŽUPANJA

PRILOGA I: Nepremični kulturni spomeniki lokalnega pomena za območje Občine Selnica ob Dravi

ARHEOLOŠKI SPOMENIKI

EŠD: 6347

Ime enote: **Fala – Villa rustica**

Vrsta spomenika: Arheološki

Občina: SELNICA OB DRAVI

Naselje: FALA

Lokacija : Parc. št.: 76/1, 76/3 k. o. Gerečja vas.

Utemeljitev razglasitve:

Na kmetijskem zemljišču na dravski terasi, ležijo kamniti in opečni ostanki antičnih ruševin, verjetno manjše rimskodobne podeželske vile. Ruševine so v neposredni vzročni zvezi z rimskim objektom ob trasi rimske ceste Celeia – Virunum. Cesta je bila do gradnje elektrarne še vidna po kamnitih ploščah s kolotečinami.

Opis varstvenega režima:

Varstveni režim določa:

- varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;
- zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev;
- v zemljišča se posega le izjemoma in sicer v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;
- v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno zaščitno izkopavanje s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;
- v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.

Merilo: M = 1: 2880

ETNOLOŠKI SPOMENIKI

EŠD: 28166

Ime enote: **Gradišče na Kozjaku – Domačija Holant**

Vrsta spomenika: Etnološki

Občina: SELNICA OB DRAVI

Naselje: GRADIŠČE NA KOZJAKU

Ulica: Gradišče na Kozjaku

Hišna številka: 20

Lokacija: Parc. št.: *25 del, 427/1, 427/2, 428 k. o. Gradišče.

Utemeljitev razglasitve:

Na izpostavljeni legi dominira kompleks kmečkih stavb: zidana stanovanjska hiša, delno zidano, delno leseno gospodarsko poslopje, lesena, podkletena kašča s prešo ter manjša lesena objekta – kovačija in čebelnjak. Izven strnjenelega dela domačije stoji ob vznožju hriba še večja zidana kapelica. Ob poti do hiše se vije star hruškov drevored. Pritlično zidana, delno podkletena hiša podolžnega tlorisa je pokrita z visoko čopasto dvokapnico. Fasade členijo baročno dekorirane okenske osi in pilastri, konkavni podstrešni venec ter kamnita vhodna portala, od katerih je glavni, kvadratno oblikovan in z letnico 1864, prinešen od drugod (po ustnem izročilu iz Avstrije). V čelu stranske fasade se med dvema oknoma nahaja baročno oblikovano polje s profiliranim okvirjem, brez opazne poslikave. Notranjščina hiše je tradicionalnega tlorisa, z delno obokanim pritličjem in obokano kletjo. V osnovi je

objekt z začetka 19. stoletja; prepoznavne so kasnejše posodobitve, zlasti stavbnega pohištva. Glavno gospodarsko poslopje ima v zidanem pritličju obokane hleve (svinjak ter kravji in volovski hlev), zgoraj je cimpran senik z izpisano letnico na zunanji strani 1832. Streha je visoka opečna dvokapnica. Dvoriščni del objekta oblikujejo tipičen nasipni most do senika, razgibano leseno pročelje nadstropja ter poudarjeni vhodi v hleve. Ambient dopolnjuje lesena stavba, sestavljena iz vrhkletne kašče kvadratnega tlorisa ter podolžnega lesenega prizidka, kjer se nahaja klasična preša za sadje. Kašča ima obokano klet; streha je še delno krita s primarnimi škodli. V sklop domačijskih stavb spada tudi lesen čebelnjak z letnico 1919 ter nekoliko mlajša, lesena kovačija. Domačija ima etnološki in krajinski pomen. S celovitim stavbnim fondom ter izvirnimi arhitekturnimi, likovnimi in etnološkimi detajli je izjemen dokument načina življenja in dela na kmetih v 19. in 20. stoletju.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, izvirnega stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov, ki jih s pisnim soglasjem odobri pristojni zavod;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturno - varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod.

Zavarovano območje je namenjeno:

- osnovni kmečko – gospodarski in bivalni funkciji, z možnostjo ustreznih dopolnilnih dejavnosti;
- trajni ohranitvi kulturnih, zgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno – demonstracijskemu delu;
- znanstveno – raziskovalnemu delu.

Merilo: M = 1: 2880

EŠD: 6373

Ime enote: **Gradišče na Kozjaku – Haucingerjeva kašča**

Vrsta spomenika: Etnološki

Občina: SELNICA OB DRAVI

Naselje: GRADIŠČE NA KOZJAKU

Ulica: Gradišče na Kozjaku

Hišna številka: Pri št. 37

Lokacija: Parc. št.: 227/1 del k. o. Gradišče.

Utemeljitev razglasitve:

V okviru samotne kmečke domačije se je ohranila lesena kašča, s strešnim slemenom orientirana v pobočje. Ima poudarjen, iz kamna zidan kletni del, klet je banjasto obokana. Vrhnja stavba, zgrajena iz tesanih klad, je dvocelična: prostor kašče v prednjem delu ter manjša bivalna izba proti brežini. Objekt pokriva visoka dvokapnica, krita s salonitom. Prvotna kritina so bile škodle. Pod podaljšano streho se na podolžni strani nahaja klasična preša. Kletni portal je lesen, potlačeno polkrožno zaključen, opremljen z dvokrilnimi lesenimi vratnicami. Vrata v kaščo so enokrilna, v lesenem polkrožno oblikovanem okvirju. Okna v nadstropju so majhna, kvadratna, v gladkih lesenih okvirjih. Čelo zapira lesen gank. Kašča je

z začetka 19. stoletja. Je kvaliteten primer ljudskega stavbarstva, z originalno ohranjenim stavbnim pohištvom in tipičnimi arhitekturnimi značilnostmi.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izviranosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- posebno varovanje zunanjsčine objekta, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov, ki jih s pisnim soglasjem odobri pristojni zavod;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturno – varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod.

Zavarovan spomenik je namenjen:

- osnovni kmečko – gospodarski in bivalni funkciji, z možnostjo ustreznih dopolnilnih dejavnosti;
- trajni ohranitvi kulturnih, zgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno – demonstracijskemu delu;
- znanstveno – raziskovalnemu delu.

Merilo: M = 1: 2880

EŠD: 28156

Ime enote: **Spodnji Slemen – Domačija Škof**

Vrsta spomenika: Etnološki

Občina: SELNICA OB DRAVI

Naselje: SPODNJI SLEMEN

Ulica: Spodnji Slemen

Hišna številka: 90

Lokacija: Parc. št.: *78/1, 971, 974, 992 del, 993, 994/3 del, 994/4, 995, 1239/1 del k. o. Spodnji Slemen.

Utemeljitev razglasitve:

Kmečko domačijo predstavljajo originalno ohranjeni objekti: zidana stanovanjska hiša, zidan svinjak, lesena podkletena kašča, lesen čebelnjak ter zidana kapelica z zvonikom. Delno posodobljeno je glavno gospodarsko poslopje, nekdanja kovačija pa je preurejena v bivalno enoto. Kmečka hiša je bila zgrajena po prvi svetovni vojni, iz doma izdelane opeke. Stavba je ambiciozno zasnovana, je delno podkletena, pokriva jo opečna dvokapnica s širokim vhodnim napuščem. Ohranjeno je originalno stavbno pohištvo, značilni tloris ter fasadna profilacija (okenske obrobe, mejni zidci, šivani robovi). Svinjak je samostojna, večja podkletena zgradba, s precizno načrtovanim tlorisom, ki zavzema v pritličju svinjsko kuhinjo z zidanimi kotli, ter ločen prostor s svinjaki. Klet je banjasto obokana, v pritličju so traversni oboki. Svinjak je zgrajen istočasno s hišo, iz doma izdelane opeke. Starejša originalna stavba iz 19. stoletja na domačiji je kašča, s kamnito zidano kletjo ter cimpranim zgornjim delom. V kleti je lesen strop, streha je strma dvokapnica, z neoriginalno kritino. Glavno gospodarsko poslopje je mogočen podolžni objekt, z izvorno ohranjenim zidanim delom iz 19. stoletja (obokani hlevi in obokana klet); v prizidku ob stranski fasadi je ohranjena velika klasična preša. Vrhnji senik je lesen, zgrajen leta 1933 po požaru, ki je uničil tudi prvotno slamnato streho. Nova kritina je eternit. Kapelico so sezidali leta 1923, kot

spomin na srečno vrnitev dveh sinov s soške fronte. Domačija je pomemben dokument načina življenja in gradbene zgodovine s konca 19. in prve tretjine 20. stoletja.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov, ki jih s pisnim soglasjem odobri pristojni zavod;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturno – varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod.

Zavarovano območje je namenjeno:

- osnovni kmečko – gospodarski in bivalni funkciji, z možnostjo ustreznih dopolnilnih dejavnosti;
- trajni ohranitvi kulturnih, zgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno – demonstracijskemu delu;
- znanstveno – raziskovalnemu delu.

Merilo: M = 1: 2880

EŠD: 6383

Ime enote: **Spodnji Slemen – Malinova kovačija**

Vrsta spomenika: Etnološki

Občina: SELNICA OB DRAVI

Naselje: SPODNJI SLEMEN

Ulica: Spodnji Slemen

Hišna številka: Pri št. 51

Lokacija: Parc. št.: *35 del k. o. Spodnji Slemen.

Utemeljitev razglasitve:

V Spodnjem Slemenu, tik ob glavni cesti Dravograd – Maribor, se je v krogu Malinove domačije ohranila mogočna stara stavba nekdanje kovačije. Objekt, ki že dolgo ni v funkciji in je brez opreme, je pomemben predvsem zaradi ohranjenih arhitekturnih detajlov, ki pričajo o njegovi izjemni starosti. Nadstropna stavba je grajena iz kamna, pokriva jo strma opečna dvokapnica s širokim enostranskim vhodnim napuščem. Kljub mnogim vidnim neustreznim posegom so na objektu od pomembnih elementov ohranjeni posamezni kamniti okenski okvirji in vhodni portal, oblikovani pravokotno ter posneti na ajdovo zrno. Pritličje je obokano; križni obok v odprtem delu kovačije nosi masivni steber. V nadstropju so na fasadi v ometu vrezane letnice 1547, 1555, 1559. Nekdanja kovačija predstavlja v osnovi kvalitetno gospodarsko stavbo iz 16. stoletja in je kot taka edinstvena v svojem okolju. Z pomembnimi arhitekturnimi detajli in primarno gradbeno substanco je važen materialni dokument preteklosti, načina življenja in dela.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

- posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov, ki jih s pisnim soglasjem odobri pristojni zavod;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturno – varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod.

Zavarovano območje je namenjeno:

- osnovni kmečko – gospodarski in bivalni funkciji, z možnostjo ustreznih dopolnilnih dejavnosti;
- trajni ohranitvi kulturnih, zgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno – demonstracijskemu delu;
- znanstveno – raziskovalnemu delu.

Merilo: M = 1: 2880

EŠD: 6385

Ime enote: **Sv. Duh na Ostrem Vrh** – Domačija Ropič

Vrsta spomenika: Etnološki

Občina: SELNICA OB DRAVI

Naselje: SV. DUH NA OSTREM VRHU

Ulica: Sv. Duh na Ostrem Vrh

Hišna številka: 10, 11

Lokacija: Parc. št.: 545, 546/2, 549/1, 549/2 k. o. Veliki Boč.

Utemeljitev razglasitve:

Ob cesti proti Svetemu Duhu na Ostrem Vrh se nahaja samotna kmečka domačija, z delno podkleteno, zidano stanovanjsko hišo in večjim, tipičnim gospodarskim poslopjem. Dvoriščni ambient dopolnjuje nasad starih lip. V neposredni bližini se nahajata tudi dva predelana gospodarska objekta, ki ne pomenita kvalitetnega sooblikovanja stavbnega fonda domačije. Hiša je pritlična, 7 x 3 – osna, pokriva jo visoka opečna dvokapnica s čopi. Fasado členijo gladke okenske obrobe ter polkrožno oblikovan podstrešni venec. V osrednjem delu glavne fasade se nahaja kamnit, polkrožno zaključen portal z letnico 1830. Notranjščina ima tradicionalno tlorisno razporeditev. Gospodarsko poslopje je delno leseno, delno zidano; pokriva ga visoka opečna dvokapnica s širokim vhodnim napuščem. V pritličju so obokani hlevi, zgoraj je senik. Dovoz na senik je po zidanem nasipu s stranske fasade. V lesenem dvoriščnem delu poslopja se nahaja klasična preša. Domačija ima arhitekturno in etnološko vrednost ter je pomemben prostorski poudarek.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov, ki jih s pisnim soglasjem odobri pristojni zavod;

- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturno – varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod.

Zavarovano območje je namenjeno:

- osnovni kmečko – gospodarski in bivalni funkciji, z možnostjo ustreznih dopolnilnih dejavnosti;
- trajni ohranitvi kulturnih, zgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno – demonstracijskemu delu;
- znanstveno – raziskovalnemu delu.

Merilo: M = 1: 2880

EŠD: 28152

Ime enote: **Zgornja Selnica – Lipjenkova kajža**

Vrsta spomenika: Etnološki

Občina: SELNICA OB DRAVI

Naselje: ZGORNJA SELNICA

Ulica: Zgornja Selnica

Hišna številka: 76

Lokacija: Parc. št.: 125 k. o. Zgornja Selnica.

Utemeljitev razglasitve:

Lipjenkova kajža je pojem za samostojno domačijo, ki je nekoč kot oferski dom ali preužitek spadala v sklop velike Lipjenkove kmetije. Sestavljata jo vrhhlevna hiša ter ločeno stoječa klet (zidanica) s prešo. Hiša je s podolžnim tlorisom locirana v hrib, pri čemer je zadnja, vhodna fasada pritlična, sprednja stran stavbe je nadstropna. Kletni del je zidan iz kamna, vanj vodi troje ločenih vhodov v klet, svinjak in goveji hlev. Klet ima raven lesen strop, hleva sta banjasto obokana. Vrhnji del stavbe je lesen cimper, kjer so pod skupno streho bivalni prostori in skedenj. Streha je visoka opečna dvokapnica s širokimi napušči, prvotna kritina je bila slama. Nad vhodi v kletno etažo so vidni ostanki lesenega ganka, ki je nekoč potekal čez vso dolžino stavbe. Vrhlevna hiša je dimničnega porekla, ohranjena je tlorisna zasnova, arhaične stavbne oblike ter delno stavbno pohištvo. V lesenih stenah so iz obdobja dimnice vidne sledi prvotnih okenskih in drugih odprtih. Ločeno stoječa, z glavne fasade nadstropna klet, je grajena iz kamna, prekriva jo strma dvokapna streha salonitne kritine; prvotno je bila verjetno pokrita s slamo. V pritličju podolžne stavbe se nahaja dvoje banjasto obokanih kleti z ločenima, pravokotno oblikovanima vhodoma. V zgornji etaži, do koder je dovoz s čelne strani po kamnitem nasipu, se nahaja večja, klasična preša. Stavba je ohranjena v izvorni obliki. Stavbi nista datirani, vendar na osnovi tipologije ocenjujemo, da sta bili zgrajeni v drugi polovici 18. oz. v začetku 19. stoletja. Preprosto in funkcionalno oblikovani zgradbi, brez posebnih likovnih poudarkov, imata izjemen etnološki značaj ter sta pomembni za agrarno zgodovino svojega kraja.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov, ki jih s pisnim soglasjem odobri pristojni zavod;

- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturno – varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod.

Zavarovano območje je namenjeno:

- osnovni kmečko – gospodarski in bivalni funkciji, z možnostjo ustreznih dopolnilnih dejavnosti;
- trajni ohranitvi kulturnih, zgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno – demonstracijskemu delu;
- znanstveno – raziskovalnemu delu.

Merilo: M = 1: 2880

EŠD: 28160

Ime enote: **Zgornji Boč – Domačija Rot**

Vrsta spomenika: Etnološki

Občina: SELNICA OB DRAVI

Naselje: ZGORNJI BOČ

Ulica: Zgornji Boč

Hišna številka: 37

Lokacija: Parc. št.: *2, 26 del, 27, 28, 738/1 del k. o. Zgornji Boč.

Utemeljitev razglasitve:

Samotno domačijo na grebenu hriba sestavljajo zidana, delno podkletena kmečka hiša, preužitkarska hiša s kaščo in svinjaki, tipično gospodarsko poslopje ter večja lesena uta, kjer je bila nekoč klasična preša. Ob poti k domačiji se nahaja manjša zidana kapelica, ambient pa dopolnjujeta tudi mogočni lipi pred hišo. Delno podkletena, iz kamna zidana kmečka hiša je podolžnega tlorisa, pokrita s čopasto opečno dvokapnico, širokega vhodnega napušča. Stavbo odlikujejo skladno oblikovane fasade s profiliranimi dekorativnimi poudarki: šivani robovi, okenske obrobe, poudarjen vhodni portal. Ohranjena je večina originalnega stavbnega pohištva. Notranjščina ima tradicionalno tlorisno razporeditev; klet in kuhinja sta obokani. Na domačiji se nahaja izjemno zanimiv objekt delno stanovanjskega, delno gospodarskega značaja, lociran v teren tako, da je zadnja fasada nadstropna. Streha je opečna čopasta dvokapnica. Verjetno gre za preužitkarsko hišo, ki ima s pribrežne vhodne fasade ločena dostopa v bivalni del in v nekdanjo kaščo, v kletnem delu pa je obokan svinjak. Nad svinjakom je nekoč vzdolž celotne fasade pod širokim strešnim napuščem potekal lesen gank (ohranjene so le konzole). Na glavni vhodni fasadi je v oblikovanem okvirju zapisana letnica 1881. Gospodarsko poslopje, ki zaključuje domačijski kompleks, predstavlja zidan hlev in delno cimpran senik z dovozom z zgornje, pritlične strani. Stavbo prekriva dvokapnica, s podaljšanim napuščem na zadnji fasadi. Na vhodnem, zidanem delu senika je v pravokotnem okvirju zapisana letnica 1896. Manjša zidana kapelica s konca 19. ali začetka 20. stoletja je opremljena z lesenim razpelom ter znotraj in v trikotnem čelu poslikana z motivi svetnikov. Domačija je ubran ansambel kmečkih stavb iz druge polovice 19. stoletja, z izjemnim etnološkim, arhitekturnim in krajinskim značajem.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov, ki jih s pisnim soglasjem odobri pristojni zavod;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturno – varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod.

Zavarovano območje je namenjeno:

- osnovni kmečko – gospodarski in bivalni funkciji, z možnostjo ustreznih dopolnilnih dejavnosti;
- trajni ohranitvi kulturnih, zgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno – demonstracijskemu delu;
- znanstveno – raziskovalnemu delu.

Merilo: M = 1: 2880

NASELBINSKI SPOMENIKI

EŠD: 14677

Ime enote: **Selnica ob Dravi – Vaško jedro**

Vrsta spomenika: Naselbinski

Občina: SELNICA OB DRAVI

Naselje: SELNICA OB DRAVI

Lokacija: parc. št.: 308/5 (del), 309/5 (del), 310/4, 310/5 (del), 311/6, 312/3 (del), 312/4, 366/3, 367/3 (del), 367/5, 369/10, 369/11, 369/12, 369/3, 369/4, 369/5, 369/6, 369/7, 369/8, 372/1 (del), 372/2 (del), 372/3, 379/23 (del), 379/24, 382/1 (del), 386 (del), 395/2 (del), 395/5, vse v k. o. Sp. Selnica.

Utemeljitev razglasitve:

Gručasta, delno obcestna vas, prvič omenjena v listinah šentpavelskega samostana že leta 1093, se nahaja v ravnini, na dravski terasi, ob cesti Maribor – Dravograd. Staro jedro vasi se je razvilo ob prvotno romanski, kasneje gotizirani in danes baročni cerkvi Sv. Marjete, ki dominira na osrednjem trgu. Razen cerkve je na Slovenskem trgu najstarejši objekt nekdanji samostan (št. 1), ostali pomemben stavbni fond vasi pa je iz 19. in 20. stoletja, pri čemer izstopajo objekti v jedru – Slovenski trg 3, 4 (nekdanja šola, 1901), 6 (stara šola, 1812), 45, 47 in 51. Zidane, nadstropne stavbe trškega značaja prehajajo proti robu območja ponekod v pritlične, kmečke domačije, katerih stanovanjske hiše so locirane ob komunikacijah, gospodarska poslopja pa so orientirana proti odprtim obdelovalnim površinam. Selnica je danes občinsko središče, ki povezuje spodnji del Dravske doline med Mariborom in Ožbaltom ter sega vse do avstrijske meje na vrhu Kozjaka. Historično jedro vasi je pomembno zaradi ohranjene parcelacije ter arhitektonsko zanimivih stavb, ki upodabljajo tudi socialno razslojenost prebivalcev skozi daljše zgodovinsko obdobje.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje urbanističnih, arhitekturnih, etnoloških, ambientalnih, zgodovinskih in kulturnih vrednot v celoti, njihovi izvornosti, enkratnosti in neokrnjenosti;
- strokovno vzdrževanje in ohranjanje vseh neokrnjenih urbanističnih prvin: ohranjanje značilne tlorisne zasnove in parcelacije, zazidalni raster, višinske gabarite, historično obliko stavb in streh, nepozidane in zelene površine;
- podrejanje vsake rabe in posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti in spomeniške pričevalnosti območja;
- novogradnje so dovoljene izjemoma, z namenom sanirati in rekonstruirati spomeniško območje in njegove dele;

- sestavni del urbanistične zasnove zavarovanega območja so tudi zelene površine, ki se morajo ohranjati v nespremenjenem obsegu in obliki – možno je redno vzdrževanje in nadomestne saditve;
- posegi v zaščiteno namembnost, tlorise in gabarite so možni zgolj v okviru vzdrževalnih posegov, ki pa morajo biti enotno zasnovani in izvedeni.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno – demonstracijskemu delu;
- znanstveno – raziskovalnemu delu.

Merilo: M = 1:1000

EŠD: 28210

Ime enote: **Sv. Duh na Ostrem Vrh** – Župnijsko središče

Vrsta spomenika: Naselbinski

Občina: SELNICA OB DRAVI

Naselje: SV. DUH NA OSTREM VRHU

Lokacija: Parc. št.: *64, *65, *66, 776, 777, 778, 783/1, 783/2 k. o. Gradišče.

Utemeljitev razglasitve:

Jedro župnijskega središča sestavljata podružnična in župnijska cerkev, ki ju obdaja kamnito obzidje. Izven obzidja se nahaja zidano, obnovljeno nadstropno šolsko poslopje, v osnovi iz leta 1816 ter obnovljeno župnišče, zgrajeno verjetno v 18. stoletju. Od tod vodi strmo kamnito stopnišče do cerkvenega kompleksa. Prvotno je na mestu sedanjih cerkva stala kapela Sv. Primoža, ki so jo požgali okoli leta 1600, v času protireformacije. Na njenem mestu so med leti 1667 - 1675 zgradili cerkev Sv. Duha in leta 1693 kapelo Sv. Avgušтина. Leta 1768 je bila cerkev Sv. Duha povzdignjena v romarsko cerkev, kar je doprineslo k razvoju kraja. Celotni ansambel cerkva in kapelice v obzidju, ki kot krona dominira vrh hriba, je gotovo eden najlepših tovrstnih ambientov pri nas. V kraju je tudi zgodovinsko obeležje predvojnega revolucionarnega gibanja (spomenik Đ. Đakoviću in N. Hečimoviću). Župnijsko središče ima izjemen kulturni, zgodovinski in ambientalni pomen.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje urbanističnih, arhitekturnih, etnoloških, ambientalnih, zgodovinskih in kulturnih vrednot v celoti, njihovi izvornosti, enkratnosti in neokrnjenosti;
- strokovno vzdrževanje in ohranjanje vseh neokrnjenih urbanističnih prvin: ohranjanje značilne tlorisne zasnove in parcelacije, zazidalni raster, višinske gabarite, historično obliko stavb in streh, nepozidane in zelene površine;
- podrejanje vsake rabe in posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti in spomeniške pričevalnosti območja;
- novogradnje so dovoljene izjemoma, z namenom sanirati in rekonstruirati spomeniško območje in njegove dele;
- sestavni del urbanistične zasnove zavarovanega območja so tudi zelene površine, ki se morajo ohranjati v nespremenjenem obsegu in obliki – možno je redno vzdrževanje in nadomestne saditve;
- posegi v zaščiteno namembnost, tlorise in gabarite so možni zgolj v okviru vzdrževalnih posegov, ki pa morajo biti enotno zasnovani in izvedeni.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno – demonstracijskemu delu;
- znanstveno – raziskovalnemu delu.

Opis vplivnega območja:

Ob vznožju hriba je v 19. in 20. stoletju nastala manjša naselbina, ki jo sestavljajo kmečke domačije in stavba nekdanje gostilne (št. 49).

Lokacija: Parc. št.: *10, *107, *11, *119, *12, *98, 16/2, 17/2, 17/3, 17/4, 37 del, 38/1, 38/2, 39, 40/1 del, 40/3, 40/6, 40/7, k. o. Spodnji Vurmat.

Parc. št.: *61, *62, *63, *67, *84, 759/3, 759/4, 759/5, 759/6, 761/1, 761/2, 762/3, 763/1, 763/2, 770/1, 770/3, 770/4, 770/5, 770/6, 771, 772, 773/1, 774, 775, 779, 789, 839/1, 839/3, 839/4 k. o. Gradišče.

Varstveni režim vplivnega območja:

V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativen vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

Merilo: M = 1: 2280

UMETNOSTNOZGODOVINSKI SPOMENIKI

EŠD: **6365**

Ime enote: **Fala – Znamenje Sv. Janeza Nepomuka**

Vrsta spomenika: Umetnostni in arhitekturni

Občina: SELNICA OB DRAVI

Naselje: ČREŠNJEVEC OB DRAVI

Lokacija: Parc. št.: 261/1 del k. o. Gerečja vas.

Utemeljitev razglasitve:

Nasproti Falske pečine na levem bregu reke Drave stoji na skali na kamnitem podstavku kip Sv. Janeza Nepomuka iz aflenškega peščenjaka. Svetnik je upodobljen v mašniškem oblačilu s krznenim ogrinjalom, čepico in razpelom v desnici. Svetnik stoji ob vodi – tipična lokacija za tega svetnika, zaščitnika splavarjev. Kip je delo poznobaročnega mojstra iz zadnje četrtine 18. stoletja.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih in ambientalnih vrednost v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin spomenika po načelu ohranjanja originala;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno – demonstracijskemu delu;
- znanstveno – raziskovalnemu delu.

Merilo: M = 1: 1000

EŠD: **3341**

Ime enote: **Janževa Gora – Cerkev Sv. Janeza Krstnika**

Vrsta spomenika: Umetnostni in arhitekturni

Občina: SELNICA OB DRAVI

Naselje: JANŽEVA GORA

Lokacija: Parc. št.: *51, 413/2 k. o. Janževa Gora.

Utemeljitev razglasitve:

Podružnična cerkev stoji v gozdu na hribu nad Selnico ob Dravi. Sestavljajo jo ladja, višji poligonalno zaključen prezbitarij (opečna kritina obeh) in ob njem zvonik s piramidasto pločevinasto streho. Ladjo obteka pristrešen talni zidec, prezbitarij pa obstopajo kamniti gotski poligonalni oporniki. Sorazmerno visoka ladja ima raven strop. Pevska empora sloni na dveh mogočnih toskanskih stebrih. Ladja se z visokim šilastim slavalokom odpira v prezbitarij z banjastim obokom s sosvodnicami, ki rastejo iz gotskih konzol. Cerkevna oprema je bila v baroku verjetno bogatejša, glavni oltar je neogotski (1865), stranska oltarja so nadomestili s slikama Sv. Urbana in Sv. Izidorja (okrog 1865). V ladji sta še dva neobaročna oltarja Sv. Florijana in Sv. Roka ter prižnica z upodobljenimi evangelisti. Ohranilo se je še nekaj kipov nekdanje opreme cerkve – Marijin kip je delo konjiškega kiparja Franca Zamlika iz druge četrtine 18. stoletja, kipca angelov na oltarjih v ladji sta Straubovo delo. V zunanjščino prezbitarija sta vzdani dve rimski spoliji – del rimskega nagrobnika in glavica s kodrasto pričesko (verjetno del gotskega sklepnika ali konzole). Cerkev je raščen spomenik z detajli, ki segajo v 15. stoletje (oporniki ob prezbitariju, konzolni gotski pilastri v prezbitariju, portal zakristije, šilasto zaključen slavalok). Prvič je bila omenjena leta 1545 – razvojno je bila sprva kapela in pozneje prezbitarij stavbe, ki so ji v začetku 17. stoletja prizidali ladjo. Leta 1680 so prizidali ali samo morda obnovili zvonik. Cerkev ima izjemno lego na hribčku, zahodno nad Selnico ob Dravi in je tako tudi ambientalnega pomena.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih in ambientalnih vrednost v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin spomenika po načelu ohranjanja originala;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno – demonstracijskemu delu;
- znanstveno – raziskovalnemu delu.

Merilo: M =1: 2880

EŠD: 3340

Ime enote: **Selnica ob Dravi – Cerkev Sv. Marjete**

Vrsta spomenika: Umetnostni in arhitekturni

Občina: SELNICA OB DRAVI

Naselje: SELNICA OB DRAVI

Lokacija: Parc. št.: 369/6 k. o. Spodnja Selnica.

Utemeljitev razglasitve:

Župnijska cerkev stoji na trgu ob glavni cesti. Sestavljajo jo gotska barokizirana ladja, poligonalni prezbitarij, zvonik in kapeli na severni in južni strani ladje. Kritina je razen na zvoniku (pločevinasta) opečna. Fasade ladje in prezbitarija obteka prirezan talni zidec, okna so baročna, z diagonalnimi mrežami. Na zahodni fasadi je vhod na stebrih, poudarjen s profiliranim zalomljenim čelom. Prizmatični zvonik, ki je vrinjen med prezbitarij in južno kapelo ima vogale poudarjene z lizenami, ki se proti vrhu zaključujejo z dorskimi kapiteli. Zvonove line so biforne. Notranjščina je baročen, obokan prostor z neobaročno poslikavo. Veliki oltar, oltar Sv. Janeza Nepomuka, oltar v Marijini kapeli in prižnica so delo Jožefa Strauba (1752), kipi oltarja v kapeli Sv. Barbare so delo Mihaela Pogačnika (1735). Neobaročna poslikava je delo Jakoba Brolla, nastala je med leti 1887 - 1888. Cerkev se prvič

omenja leta 1372. Prvotna cerkev je bila romanska in manjša od sedanje (sledovi so verjetno skriti v delu cerkvenega ostenja). V času gotike so pozidali petosminske zaključene prezbiterij in zvonik. Nekoliko kasneje je bila gotizirana tudi ladja – o tem priča tudi šilasto zaključeni profiliran portal. Ladja je bila ožja, v prezbiteriju je vodil šilast slavlolik, streha je bila strmejša. Med leti 1691 - 1692 so nadzidali in barokizirali zvonik. Leta 1730 so prizidali Barbarino kapelo, leta 1760 pa Marijino kapelo. Leta 1773 je cerkev pogorela – že verjetno takrat barokizirana. Leta 1780 so nato celotno cerkev ponovno barokizirali. Cerkev je celostni spomenik, v katerem je prostor ugašen z opremo pa tudi z mlajšo stensko poslikavo, ki je prilagojena arhitekturi. Cerkev predstavlja tudi izrazito prostorsko dominantno v prostoru Dravske doline.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih in ambientalnih vrednosti v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin spomenika po načelu ohranjanja originala;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno – demonstracijskemu delu;
- znanstveno – raziskovalnemu delu.

Merilo: M = 1:1000

EŠD: 24773

Ime enote: **Spodnji Slemen – Razvaline starega gradu**

Vrsta spomenika: Umetnostni in arhitekturni, arheološki

Občina: SELNICA OB DRAVI

Naselje: SPODNJI SLEMEN

Lokacija: Parc. št.: 157/3 del k. o. Spodnji Slemen.

Utemeljitev razglasitve:

Stari grad (Wildhaus) so na grebenu hriba Tičnica v 12. stoletju pozidali vitezi Viltuški. Glede na Vischerjevo upodobitev je bil sestavljen iz visoke romanske stanovanjsko – obrambne hiše oziroma stolpa, ki so mu kasneje prizidali palacij z grajsko kapelo in obzidje. Stavba je bila dvonadstropna. Prvotna zasnova je obsegala le severni del današnje razvaline. Stari grad je učinkoval kot masiven kubus z močnim vertikalnim poudarkom. Grad je bil šentpavelska last, na njem so gospodarili Viltuški gospodje. Prvič se omenja v listini leta 1193. Leta 1515 so ga poškodovali uporni kmetje. Grad je bil opuščen in je okoli leta 1600 propadel. Leta 1625 je pod razvalinami v dolini na rahli vzpetini nastala sedanja graščina, ki jo je pozidal baron Vid Žiga Herberstein.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih in ambientalnih vrednosti v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin spomenika po načelu ohranjanja originala;

- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;
- varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;
- v zemljišča se posega le izjemoma in sicer v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;
- v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno zaščitno izkopavanje s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;
- v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno – demonstracijskemu delu;
- znanstveno – raziskovalnemu delu.

Merilo: M = 1:1000

EŠD: 2961

Ime enote: **Sv. Duh na Ostrem Vrhju – Cerkev Sv. Avguščina**

Vrsta spomenika: Umetnostni in arhitekturni

Občina: SELNICA OB DRAVI

Naselje: SV. DUH NA OSTREM VRHU

Lokacija: Parc. št.: *66 del k. o. Gradišče.

Utemeljitev razglasitve:

Podružnična in župnijska cerkev stojita ob meji, na vrhu Kozjaka. Obdaja ju kamnito obzidje, ob katerem stoji kapelica. Cerkev je večja kapela pravokotnega tlorisa s poligonalnim zaključkom in jahačem na skodlasti strehi. Notranjščina je banjasto obokana, v njej stoji zgodnjebaročni oltar (1703) s sliko Sv. Avguščina in Križev pot iz 18. stoletja. Prvotno je na mestu sedanjih cerkva stala kapela Sv. Primoža, ki so jo požgali okoli leta 1600 v času protireformacije. Na njenem mestu so leta 1675 zgradili cerkev Sv. Duha in leta 1693 kapelo Sv. Avguščina. Celotni ansambel cerkva in kapelice v obzidju, ki kot krona dominira vrh hriba, je gotovo eden najlepših tovrstnih ambientov pri nas.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin spomenika po načelu ohranjanja originala;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno – demonstracijskemu delu;
- znanstveno – raziskovalnemu delu.

Merilo: M 1: 2280

EŠD: 2960

Ime enote: **Sv. Duh na Ostrem vrhu – Cerkev Sv. Duha**

Vrsta spomenika: Umetnostni in arhitekturni

Občina: SELNICA OB DRAVI

Naselje: SV. DUH NA OSTREM VRHU

Lokacija: Parc. št.: *66 del k. o. Gradišče.

Utemeljitev razglasitve:

Župnijska in podružnična cerkev stojita ob meji, na vrhu Kozjaka. Obdaja ju kamnito obzidje, ob katerem stoji kapelica. Cerkev sestavljajo pravokotna ladja z nižjim pravokotnim prezbiterijem, prizmatično zaključen zvonik ob vhodni fasadi in prizidana zakristija. Fasade členijo podstrešni zidci in okna. Zvonik je z drobnimi venci deljen v nadstropja. Zvonove line so biforne, obrobe členjene. Strehe so skodlaste, zvonikova je pločevinasta, čebulasta. Fasade so arhitekturno poslikane. Notranjščina je obokana. Dvojni pilastri so okrašeni z bisernimi nizi. Prezbiterij je obokan z banjo s sosvodnicami. Pevska empora stoji na dveh toskanskih stebrih, ki nosita tri polkrožne loke. V cerkvi so trije baročni oltarji in baročna prižnica. Stranska oltarja sta iz konca 17. stoletja, pripisana Blumbergerjevi delavnici iz Ivnika, glavni oltar je pripisan Janezu Matiji Leitnerju (1720- 1740). Prvotno je na mestu sedanjih cerkva stala kapela Sv. Primoža, ki so jo požgali okoli leta 1600 v času protireformacije. Na njenem mestu so med leti 1667 - 1675 zgradili cerkev Sv. Duha in leta 1693 kapelo Sv. Avgušтина. Celotni ansambel cerkva in kapelice v obzidju, ki kot krona dominira vrh hriba, je gotovo eden najlepših tovrstnih ambientov pri nas.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih in ambientalnih vrednost v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin spomenika po načelu ohranjanja originala;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno – demonstracijskemu delu;
- znanstveno – raziskovalnemu delu.

Merilo: M = 1: 2280

ZGODOVINSKI SPOMENIKI

EŠD: 17556

Ime enote: **Gradišče na Kozjaku – Grobnica borcev Lackovega odreda**

Vrsta spomenika: Zgodovinski

Občina: SELNICA OB DRAVI

Naselje: GRADIŠČE NA KOZJAKU

Lokacija: Par. št. 285/2 k. o. Gradišče.

Utemeljitev razglasitve:

Osem metrov visok granitni spomenik s posvetilom predstavlja skupen grob padlih borcev Lackovega odreda. Na območju Gradišča je bilo več spopadov med borci Lackovega odreda in Nemci. 31. 1. 1945 je patrolja 1. bataljona omenjenega odreda napadla skupino gestapovcev. Padla sta namestnik komandanta odreda Dragutin Babičič in referent za zvezo Slavko Bedina. Spomenik je bil odkrit 1962.

Opis varstvenega režima:

- Spomenik varujemo v njegovi avtentični pričevalnosti. Enako velja za njegovo neposredno okolico.

Merilo: M 1: 2280

EŠD: 29090

Ime enote: **Selnica ob Dravi – Doprni kip Arnolda Tovornika**

Vrsta spomenika: Zgodovinski

Občina: SELNICA OB DRAVI

Naselje: SPODNJA SELNICA

Lokacija: Par. št. 316/3 del k. o. Spodnja Selnica.

Utemeljitev razglasitve:

Pred kulturnim domom v Selnici ob Dravi stoji bronast doprni kip Arnolda Tovornika, delo akademske kiparke Vlaste Zorko, postavljen leta 1977. Veljal je za ljudskega umetnika, ki je to skozi svoje gledališke, filmske, radijske in televizijske vloge tudi poudarjal. Kot domačin je pustil velik pečat svojemu kraju.

Opis varstvenega režima:

- Spomenik varujemo v njegovi avtentični pričevalnosti. Enako velja za njegovo neposredno okolico s kamnitimi klopni ter zelenico.

Merilo: M 1: 1000

EŠD: 29091

Ime enote: **Selnica ob Dravi – Doprni kip Alojza Šušmelja**

Vrsta spomenika: Zgodovinski

Občina: SELNICA OB DRAVI

Naselje: SPODNJA SELNICA

Lokacija: Par. št. 276/8 del k. o. Spodnja Selnica.

Utemeljitev razglasitve:

Pred osnovno šolo v Selnici ob Dravi stoji na kamnitem podstavku v okroglo tlakovani podlagi bronast doprni kip Lojzeta Šušmelja, delo akademskega kiparja Viktorja Gojkoviča, postavljen leta 1982. Šušmelj je kot vsestranski likovni ustvarjalec skozi svoj likovni izraz opisoval monotono okolje z bedo in siromaštvom. Predstavlja neprecenljiv zapis obdobja pred II. Svetovno vojno v kateri je tudi 1942. leta padel.

Opis varstvenega režima:

- Spomenik varujemo v njegovi avtentični pričevalnosti. Enako velja za njegovo neposredno okolico.

Merilo: M 1: 1000